

А. В. Гурець

**КОГНИТИВНО-КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПОДХОД К ИЗУЧЕНИЮ ПРОБЛЕМЫ
ЛИЧНОСТИ И ЕЕ РОЛИ В ОБЩЕСТВЕ (НА ПРИМЕРЕ
РОМАНА «М.Ф.» Э. БЕРДЖЕССА)**

В статье рассматривается новаторский подход выдающегося писателя Энтони Берджесса к раскрытию проблемы личности, его авторская модель главного героя, определены факторы, повлиявшие на формирование мировоззренческих позиций образа персонажа, а также исследованы возможности использования концептуально-когнитивного подхода к изучению данного произведения на уроках зарубежной литературы.

Ключевые слова: личность, концепт, образ-персонаж.

Andrew Huretz

**COGNITIVE AND CONCEPTUAL APPROACH TO THE STUDY OF
PERSONALITY'S PROBLEMS AND ITS ROLE IN SOCIETY
(NOVEL «M.F» E. BURGESS)**

The article is about innovative approach famous writer Anthony Burgess's disclosure problems of personality, its author's model of the protagonist, the factors that influenced the formation of ideological positions of the image-character, and also investigated the possibility of using concept-cognitive approach to the study of the novel in the school.

Key words: personality, concept, image-character.

УДК: 373

О. Г. Зайцева

**ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ВИХОВАННЯ
СТАТЕВОРОЛЬОВОЇ ПОВЕДІНКИ ДОШКІЛЬНИКІВ**

Автор зазначеної статті звертається до проблеми сучасної гендерної політики та доводить, що гендерна ідеологія несе у собі загрозу традиційному суспільству, оскільки руйнує статевий кордон між чоловіком та жінкою, а також утворює новий тип людини, яка вільно обирає собі статеву приналежність. Вказує на необхідність проводити подальшу роботу з питань виховання статеворольової поведінки дошкільників з метою залучення до культурно-історичного досвіду минулих поколінь та подальшої участі у виконанні соціальних ролей у суспільстві та родині.

Ключові слова: гендер, гендерна ідеологія, статеве виховання, статеворольові уявлення, діти дошкільного віку.

Ми живемо у суспільстві, яке постійно змінюється. Виникають нові наукові парадигми, зароджуються нові ідеології. Та щоб не заблукати у хащах сумнівних і небезпечних ідей, треба зберегти вічні, непорушні цінності, без яких людина втратить свій образ.

Сьогодні ми відкриваємо для себе європейські цінності, але серед дійсно цивілізаційних західних досягнень й надбань стикаємось щоразу частіше з відверто неприйнятними для нашої національної ментальності явищами, які, на жаль, у повсякденному житті західного світу набули нормативного характеру, що закріплені у сфері захисту прав людини й законодавства. Насамперед це стосується стандартів у сфері моралі й моральності, а також у сфері виховання статевої поведінки.

Світова історія знає чимало прикладів, коли відхід від законів моралі призводив до занепаду могутні цивілізації, головною причиною якого, на думку дослідників, була втрата моральних цінностей у суспільстві.

Сьогодні ми стаємо свідками цих самих явищ у сучасному суспільстві, падіння моралі якого призводить до сумних наслідків. Статистика розлучень, падіння народжуваності, зростання самогубств, криміналізація шкіл, наркоманія, тяжкі злочини, педофілія, захворюваність на невиліковні хвороби, позашлюбне співжиття, падіння освіченості – все це є свідченням глибокої кризи, що вразила сучасне західне суспільство й поступово наближується до нас, перш за все у своїх деструктивних програмах і законодавчій сфері.

Гендер й гендерна ідеологія. Що ж таке гендер? Гендер – це соціальна стать, яка відрізняється не за біологічними ознаками, як це було протом існування людства, а за принципом суспільної необхідності. Тобто стать можна обирати. Ідеологи гендеру стверджують, що біологічна стать не має значення, що вона необов'язково може бути визначальною, а головне – ким ти себе відчуваєш й бажаєш бути: чоловіком чи жінкою. Біолог Фауст Стерлінг висунув, наприклад, твердження, що існує 5 статей:

- чоловіча;
- жіноча;
- гомосексуальна;
- бісексуальна;
- транссексуальна.

Згідно з цією теорією усі вони рівні між собою.

В Україні гендер підноситься як рівність людських прав, охорона дітей, жінок та сім'ї. Але під час вивчення гендерних підручників з'ясовується, що згідно з гендерною теорією, людина начебто народжується двох або кількостатеву й тому в змозі обирати за власним бажанням собі, ким їй бути.

Сучасне українське законодавство цілком задовольняє рівність чоловіків та жінок. Згідно з традиційними цінностями чоловіки були створені як чоловіки, а жінки як жінки. Але гендерна рівність це відкидає, стверджуючи, що за бажанням вони можуть навіть у документах записати те, що їм заманеться. Сьогодні вже у деяких країнах застосовується заборона на звернення «батько» чи «мати», це вважається пережитком гендерних стереотипів. Дискримінаційними вважаються також звернення «пані» та «панове». Про це, зокрема, йшлося на гендерній конференції у Харкові в 2010 році 25 вересня, де пропонувалось ввести нове поняття «один із батьків» замість «батько» та «мати». Таким чином, гендер – це соціальна зміна статі.

Суть, мета та небезпека гендерної ідеології. Як впливає з наведеного вище формулювання, гендерна ідеологія несе у собі загрозу традиційному суспільству. Головною метою цієї ідеології є – руйнування статевого кордону між чоловіком та

жінкою, а також утворення нового типу людини, яка вільно обирає собі статеву приналежність, незважаючи на її біологічний стан. У нашій історії ми вже стикалися з «революціями» троцькистського «замісу», де жінки у новій ері комунізму мали бути спільним надбанням будівників нового суспільства, де родинні зв'язки декларувалися як атавізм, тобто пережиток недорозвинутого суспільства. Гендерна ідеологія є деструктивною за своєю суттю. Ще у шістдесятих роках минулого сторіччя американський психіатр Джон Мані заснував першу клініку, що займалася практикою зміни статі. Ця клініка мала назву «Гендерна ідентичність». Його гіпотеза полягала у тому, що статеві ідентичність формується не обов'язково в утробному віці, а що вона пов'язана з навколишнім середовищем. Ця висунута гіпотеза Джона Мані мала трагічні наслідки, а саме призвела до самогубства юнака, якому він у восьмимісячному віці змінив стать. Хлопчик до десяти років виховувався як дівчина, але, незважаючи на те, що його ім'я, одяг тощо були дівочими, він все одно, відчував себе хлопцем й говорив про це у своїй родині. Після того, як йому розповіли, що з ним сталося, він наклав на себе руки, але про це вже не згадували, навпаки, за «вдалий» експеримент Джон Мані став дуже популярним разом з його клінікою. Це ще раз нагадує, що людина вже в утробному стані має свою стать й покликання. Традиційні релігії категорично забороняють й стоять на заваді подібних експериментів, пояснюючи це тим, що Бог створює людину, а не людина себе й карає за цей гріх у наступних поколіннях. На превеликий жаль, в Україні теж законодавчо запровадили закон про зміну статі за наполяганням Мінохорони здоров'я.

Загроза суспільству, дитинству й материнству. Природньо, що нормальна людська психіка не сприймає гендерну теорію, відкидає її, але глибоко помиляється той, хто не відчуває її загрозу нашому суспільству. Запровадити й втілити можна все, якщо починати навчати з дитячого садка, адже пропаганда гендерної рівності не обійшла й дітей. У Литві, яка стала членом ЄС, у дитячих садках вже запроваджується програма, за якою дітям читають казки про двох закоханих один у одного принців. Занепокоєння батьків викликало те, що діти почали гратися у геїв. «Нову людину треба виховувати, плекати» – саме таку задачу поставила перед собою керівник гендерного проекту й водночас депутат Віденської міськради Даніела Орнер на відкритті першого в австрійській столиці «Гендерного дитячого садка», де хлопчиків примушують одягати сукні, гратися у ляльки, користуватися косметикою, бути поступливими, а дівчаток – агресивності, бійкам тощо. Тобто дітям пропонують нові, відмінні від звичайних статево-рольових стереотипів, «альтернативні можливості». Завдяки гендерній рівності й запровадженню гендерного виховання у дітей, починаючи з п'яти років, спостерігається порушення психічного стану.

Апофеозом гендерного виховання дітей є німецький довідник для батьків з сексуального виховання дітей від одного року до трьох, де йдеться про необхідність «дослідження статі» та про стимуляцію їх. Цей ганебний довідник, який вважається психічним розладом його авторів, викликав хвилю протестів консервативної частини батьків, які примусили припинити розповсюдження цієї «праці». Міністерство із справ сім'ї, жінок та молоді вимушено було припинити тираж, який тим досяг 650 тисяч екземплярів.

В українських підручниках зі статевого виховання дітей молодшого віку, що розповсюджуються або плануються до розповсюдження у дитячих дошкільних закладах, можна зустріти таке, що хлопчикам подобаються дівчатка, а дівчаткам хлопчики, але є і такі, котрим подобаються діти своєї статі. Кому ж із наших психічно здорових батьків подобається таке виховання?

Нам усім – педагогам, вихователям разом з батьками – треба усвідомити, що толерантність до деградації суспільства не може бути припустимою. Якщо у суспільстві прогресують й набирають темпів процеси, що призведуть рано чи пізно до його повного руйнування й загибелі, то нам треба всіма силами боротися, а не терпіти й пристосовуватись до цих процесів. Якщо у західному суспільстві процеси виродження вже набули загрозливих масштабів, то це є для нас сигналом до спільної, згуртованої відсічі у вигляді запровадження своїх традиційних програм виховання наших дітей, в тому числі й статевої ролі.

Головна мета гендерної політики. Вона полягає у прийнятті чотирьох законів:

1. Дозвіл пропаганди гомосексуалізму в ЗМІ.
2. Легалізація гомосексуальних шлюбів.
3. Запровадження покарань для батьків, які будуть захищати своїх дітей від гомосексуальної пропаганди.
4. Прийняття закону про усиновлення дітей представниками одностатевих шлюбів.

Саме із застосуванням цих важелів гендерна політика здатна буде перейти від толерантності до диктатури сексменшин над більшістю нормального, здорового суспільства.

Як протистояти агресії нових секспрограм та технологій. По-перше, не сприймати та не втілювати їх у дитячих колективних закладах. Треба спокійно відкидати та ігнорувати всілякі збочення цих програм, а втілювати лише ті, які не суперечать національній виховній традиції. Слід пам'ятати: хлопчики мають стати справжніми мужніми чоловіками, а дівчатка – справжніми жінками – матерями, що є запорукою здорового суспільства й майбутнього нашого народу. У наших вихователів, педагогів, батьків досить власного досвіду своїх родин, розуму серця й національної свідомості, а також стійкості й непідкупності у таких важливих справах як виховання своїх дітей. Треба завжди пам'ятати, що на нашому боці завжди головний закон країни – Конституція, яка є головним законом над усіма другорядними, а ще є творець наш – Господь Бог, який буде нам усім грізним суддею, не забуваймо про це.

Гендер і релігія. Більшість релігійних конфесій в Україні дотримується традиційних поглядів й стоїть на заваді запровадженню гендерних технологій. Вони суворо дотримуються класичних поглядів на статевої ролі стосунки чоловіків й жінок, а все, що зайве у цих відносинах, вважається неприпустимим гріхом. Ставлення ж до збоченців, головним чином, пояснюється карою Божою за гріхи перенасиченості гріховними задоволеннями попередніх поколінь, що це є прикметою закінчення роду, тобто припинення його репродукції. «Суху гілку відламують та кидають у вогнище» – говорить Євангеліє. То ж якщо дотримуватися істини, то нам треба оберігати здоровий плід від гнилого, щоб з ним не трапилося того ж, що й з гнилим плодом.

Отже, гендерна рівність – від лукавого, її не має бути апіорі. Саме підміна понять міжстатевої рівності й рівності між збоченцями й здоровим привносить розлад в усвідомлення проблеми, яка переважно є штучною.

У ракурсі цих проблем важливим напрямом роботи, що задає орієнтири на подальше вивчення нових аспектів входження дитини у світ людських відносин, є статеве виховання. Питання формування статевої поведінки досліджували Т. Титаренко, Т. Репіна, Л. Столярчук, А. Палій, О. Соломеннікова, Т. Доронова, Н. Татарінцева, Н. Білопольська, М. Радзивілова, І. Шелухіна, О. Кулаченко, І. Молодушкіна та інші. Їх досягнення знаходять віддзеркалення у педагогічних дослідженнях, збагачуючи арсенал напрямів і зміст сучасної вітчизняної педагогіки.

Статеве виховання – це процес систематичного, свідомоспланованого впливу на формування статевої свідомості й поведінки дітей, складова частина виховного процесу, що забезпечує правильний статевий розвиток дітей та молоді й оволодіння нормами взаємин з представниками протилежної статі, а також правильне ставлення до питань статі. Статеве виховання починається від народження дитини (а ймовірно, що ще у пренатальному (внутрішньоутробному) періоді) й зумовлюється переважно соціально-психологічними факторами. Засвоюючи у родині, дитячому садку, школі, оточуючому суспільстві загальні моральні норми, хлопчики й дівчатка водночас опановують правила, що передбачають деяку відмінність у їхній поведінці залежно від статі.

Провідне місце у цьому процесі належить статевій соціалізації – активному засвоєнню особистістю стандартів психосексуальної культури під час входження її у соціальні стосунки. Психосексуальна культура передається від покоління до покоління у збагаченому вигляді, формуючи масову статево свідомість.

Статева свідомість (за В. Ю. Каганом) – система знань, особистісних смислів та значень, які одночасно означають та формують переживання та мотивацію людиною свого буття як представника статі.

Соціалізація статевої поведінки – це виховання морально-естетичних поглядів, які регулюють ставлення людини однієї статі до іншої, це грамотність дитини з питань статевої гігієни, культури інтимного спілкування і подружнього життя. Вимоги дорослих до дитини, оцінки її дій завжди опосередковані її статевою належністю.

Статева ідентифікація – це ототожнення себе з представниками певної статі, що виявляється в єдності поведінки і самосвідомості індивіда, що відносить себе до певної статі і орієнтується на вимоги відповідної статевої ролі.

Статева диференціація – це відокремлення себе від представників протилежної статі, що виявляється у сукупності генетичних, морфологічних і фізіологічних ознак, на підставі яких розрізняють чоловічу і жіночу стать.

Особлива роль у формуванні статевої свідомості належить статеворольовим уявленням, які є не тільки одним із механізмів становлення психологічної статі, але і способом фіксації на суб'єктивному рівні значущих для дитини ставлень до навколишніх людей, речей, явищ, діяльності, які закріплюються у внутрішньому світі й стають цінностями.

Таким чином, статеворольові уявлення слід розглядати як один із чинників, що безпосередньо чи опосередковано впливають на когнітивну, афективну і регулятивну сфери конкретного індивіда.

Те, що відбувається на ранній стадії статевої соціалізації дітей, нічим не відрізняється від того, що трапляється в інших сферах їхнього розвитку. Тут теж важко виправити помилки, якщо вони були допущені із самого початку. Якщо не скоректувати дитячі помилкові статеві уявлення, є ризик порушень у майбутньому дорослому статевому житті нинішніх дітей. Щоб не допустити небажаних наслідків, до яких можуть привести помилкові статеві уявлення дошкільнят, дорослим важливо знати, які з них можуть виникнути у дітей у перші шість років життя.

Отже, важливим напрямом роботи, що задає орієнтири на подальше вивчення нових аспектів входження дитини у світ людських стосунків, є статеворольове виховання, оскільки воно задає перспективи подальшої участі людини у суспільному житті, готує до виконання соціальних ролей у суспільстві й сім'ї.

Література

1. Гендерна політика. – К. : Всеукраїнський батьківський рух, 2010. – 56 с.
2. Гендерна політика: Поняття. Визначення. Управлінські підходи. – Львів : «Ліга-прес», 2005.
3. Татаринцева Н. О. О полоролевом воспитании мальчиков и девочек / Н. О. Татаринцева // Дошкольное воспитание. – 2009. – № 6. – С. 22–31.
4. Формування статеворольової поведінки у дошкільників / упор. О. В. Кулаченко – Х. : «Основа», 2012. – 176 с.
5. Шелухина И. П. Мальчики и девочки: Дифференцированный поход к воспитанию детей старшего дошкольного возраста / И. П. Шелухина. – М. : ТЦ «Сфера», 2006. – 96 с.

Ольга Зайцева

ПРОБЛЕМЫ СОВРЕМЕННОЙ ГЕНДЕРНОЙ ПОЛИТИКИ И ВОСПИТАНИЕ ПОЛОРОЛЕВОГО ПОВЕДЕНИЯ ДОШКОЛЬНИКОВ

Автор статьи, обращаясь к проблеме современной гендерной политики, отмечает, что гендерная идеология несёт в себе угрозу традиционному обществу, потому что разрушает половую границу между мужчиной и женщиной, создает новый тип человека, который свободно выбирает себе половую принадлежность. Указывает на необходимость проводить дальнейшую работу по полоролевому воспитанию дошкольников и с целью приобщения их к культурно-историческому опыту прошлых поколений и дальнейшему участию в воспитании социальных ролей в обществе и семье.

Ключевые слова: гендер, гендерная идеология, половое воспитание, полоролевые представления, дети дошкольного возраста.

Olga Zaitseva

THE GENDER'S ACTUAL PROBLEM OF THE GENDER'S POLICY SEXUAL EDUCATION UNDER SCHOOL AGE

Authoress of this article pays attention to the gender's actual problem. She lays stress on that gender's policy and gender's ideology contains the menace of the traditional society with a view to destroy the sexual distinctions between man & woman. At the same time it have to create the new human's type that choice him(her)self sexual belonging. Authoress also

proves necessity at children's bring up to respect Christian's traditional relations. Authoress says that nowadays under school education's problem is in the attract of the historical & cultural past of our country.

Key words: gender, gender's ideology, sexual education, under school education, sexual-consciousness.

УДК: 373.2

Н. О. Цись

ЗМІЦНЕННЯ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗА ДОПОМОГОЮ НАРОДНОГО ДОСВІДУ ВИХОВАННЯ

У статті розглянуто проблему використання народного досвіду та традицій у педагогіці з точки зору здоров'язбереження дітей дошкільного віку. Акцентовано увагу на ефективності й доцільності використання традиційних українських підходів до понять здоров'я, здорового способу життя, фізичного виховання дітей дошкільного віку. Проаналізовано вплив народної педагогіки, фізичного виховання на зміцнення здоров'я дітей дошкільного віку. Висвітлено особливості використання засобів народної педагогіки у процесі здоров'язбереження дітей дошкільного віку.

Ключові слова: здоров'язбереження, народні традиції, фізичне виховання, народна педагогіка, етнопедагогіка.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими завданнями. Мудрість народу в царині виховання поступово сформувалася в поняття «народна педагогіка». У чому ж її сутність? «Народною називають ту педагогіку, яку створив народ, – писав український педагог-дослідник М. Г. Стельмахович. Це галузь емпіричних педагогічних знань і досвіду народу, що виробляється в домінуючих серед народу поглядах на мету і завдання виховання у сукупності народних засобів, умінь і навичок виховання та навчання» [5 с. 132].

Відзначивши двадцяту річницю незалежності України, з кожним роком ми частіше повертаємось у її минуле, відтак відроджуються народні свята, відновлюються обряди, вшановуються традиції, стає популярним народний одяг. На великих і малих ярмарках, що нині супроводжують свята, нерідко проходить не лише торгівля і концерти, а й спортивні традиційні змагання. З огляду на це теперішній час можна назвати часом відродження народних традицій і звичаїв. Однак ця особливість притаманна не лише святам: щодалі частіше народний досвід використовується у повсякденному житті.

У дитинстві сприйняття народного досвіду відбувається більш природно, ніж у дорослих. Діти охоче беруть участь у святах, вивчають колядки, щедрівки, грають у народні ігри, розмальовують писанки, слухають народні казки. Тому необхідно з раннього віку в процесі виховання та навчання дитини звертатись до багатого арсеналу